

**Zasady realizacji programu ERASMUS+ Praktyki
na Uniwersytecie Jagiellońskim
w roku akademickim 2016/2017
- aktualizacja z dnia 31 marca 2017 r.**

§1

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Nabór kandydatów na praktyki zagraniczne w ramach programu Erasmus+ jest prowadzony na Uniwersytecie Jagiellońskim przez:
 - 1) Dział Międzynarodowej Wymiany Studenckiej UJ (DMWS);
 - 2) Centrum Innowacyjnego Rozwoju Społeczeństwa (CIRS).
2. Ilekroć w niniejszym dokumencie używa się pojęcia „student”, należy przez to rozumieć uczestników studiów I stopnia, II stopnia, III stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.
3. Studenci wszystkich wydziałów Uniwersytetu Jagiellońskiego mogą ubiegać się o praktyki zagraniczne w Dziale Międzynarodowej Wymiany Studenckiej UJ na zasadach określonych przez DMWS w niniejszym dokumencie.
4. Dodatkowo, studenci Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi, Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii, Wydziału Chemii, Wydziału Geografii i Geologii, Wydziału Farmaceutycznego, Wydziału Lekarskiego oraz Wydziału Nauk o Zdrowiu mogą ubiegać się o praktyki w ramach programu Erasmus+ w Centrum Innowacyjnego Rozwoju Społeczeństwa na zasadach określonych przez CIRS na stronie www.cirs.pl, z zastrzeżeniem §2 ust. 5 pkt. 5.

§2

ZASADY REALIZACJI WYJAZDÓW NA PRAKTYKI ZAGRANICZNE

1. W programie Erasmus+ na praktykę studencką/absolwencką można wyjechać do zagranicznej instytucji, np. instytucji szkolnictwa wyższego posiadającej Kartę Erasmusa dla szkolnictwa wyższego, przedsiębiorstwa/firmy, placówki naukowo-badawczej, organizacji non-profit i do innych instytucji typu muzea, biblioteki, szpitale itp. Instytucja oferująca studentowi miejsce praktyki musi być ustanowiona w kraju uczestniczącym w programie.
2. Student odbywający staż w zagranicznej instytucji musi prowadzić swoje działania związane z mobilnością w kraju uczestniczącym w programie innym niż kraj organizacji wysyłającej i kraj pochodzenia.
3. Praktyka powinna być związana z odbywanymi studiami. W pewnych przypadkach będzie ona stanowiła integralną część programu studiów (praktyka obowiązkowa), w innych będzie dawała możliwość zdobycia dodatkowych kompetencji i umiejętności (praktyka nieobowiązkowa).
4. Dopuszcza się uczestnictwo studentów nieotrzymujących dofinansowania w ramach programu Erasmus+ (stypendysta z „dofinansowaniem zerowym”).
5. O praktyki zagraniczne w ramach programu Erasmus+ na zasadach przedstawionych w niniejszym dokumencie mogą ubiegać się osoby, które spełniają następujące kryteria formalne:
 - 1) Są studentami Uniwersytetu Jagiellońskiego;
 - 2) W rekrutacji mogą uczestniczyć studenci I, II, III stopnia studiów lub jednolitych studiów magisterskich (zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych), bez względu na obywatelstwo. Słuchacze studiów podyplomowych nie są uprawnieni do uczestnictwa w programie;
 - 3) Student może wyjechać na praktykę Erasmus+ po ukończeniu pierwszego roku studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Student ostatniego roku studiów I stopnia, II stopnia, III stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich może odbyć praktykę do 12 miesięcy od uzyskania statusu absolwenta (rekrutacja do programu odbywa się na ostatnim roku studiów, przed uzyskaniem statusu absolwenta);

- 4) Student w trakcie wyjazdu nie może przebywać na urlopie dziekańskim ani studenckim;
- 5) Student podczas swoich studiów, niezależnie od liczby studiowanych kierunków oraz liczby uczelni macierzystych, może wyjechać na studia oraz na praktykę na czas do 12 miesięcy (łącznie wyjazd na praktyki oraz studia) na danym poziomie studiów. W przypadku studentów studiów jednolitych magisterskich czas ten wynosi do 24 miesięcy;
- 6) Wyjazd na studia Erasmus+ i praktykę Erasmus+ nie może nastąpić w tym samym czasie (wyjazdy są możliwe w tym samym roku akademickim, ale nie w tym samym okresie).
6. Praktyka Erasmus+ powinna rozpocząć się i zakończyć w okresie pomiędzy 1 lipca 2016 roku a 15 września 2017 roku. Minimalny okres trwania praktyki wynosi 2 miesiące (jeden miesiąc liczy się jako 30 dni), a maksymalny jeden (i ten sam) rok akademicki (zob. §2 ust. 11 niniejszego dokumentu).
7. Przedłużenie okresu mobilności (trwania praktyki) jest możliwe. W tym celu należy uzgodnić z organizacją wysyłającą oraz z organizacją przyjmującą zakres obowiązków stażysty na kolejny (przedłużany) okres mobilności na 4 tygodnie przed planowanym rozpoczęciem przedłużanego okresu mobilności. Dodatkowy okres mobilności musi nastąpić bezpośrednio po trwającym okresie mobilności.
8. Praktyka może być realizowana w kraju uprawnionym do uczestniczenia w programie (28 krajów UE, FYROM (była republika Jugosławii Macedonia), Islandia, Lichtenstein, Norwegia, Turcja). Praktyka nie może być realizowana w [instytucjach Unii Europejskiej](#), instytucjach zarządzających programami Unii Europejskiej oraz [placówkach dyplomatycznych](#) kraju organizacji wysyłającej i kraju pochodzenia studenta.
9. Praktyka powinna gwarantować nabycie kompetencji związanych z kierunkiem studiów.
10. Stypendium Erasmus+ jest przeznaczone na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjazdem i pobytem studenta na praktyce (koszty podróży, ubezpieczenia, przygotowania językowego, zwiększone koszty utrzymania za granicą). Stypendium nie służy pokryciu pełnych kosztów podróży i utrzymania za granicą.
11. Stypendium Erasmus+ będzie wypłacane maksymalnie na okres 3 miesięcy (90 dni). W przypadku przedłużenia okresu mobilności powyżej 3 miesięcy (90 dni) student zachowuje status uczestnika programu Erasmus+, jednak bez prawa do dofinansowania.
12. Przyznane dofinansowanie zależy od miejsca mobilności i wynosi:
 - 1) 600 euro / 1 miesiąc - do państw pierwszej grupy (Austria, Dania, Finlandia, Francja, Irlandia, Lichtenstein, Norwegia, Szwecja, Wielka Brytania, Włochy);
 - 2) 500 euro / 1 miesiąc - do państw drugiej grupy (Belgia, Chorwacja, Cypr, Czechy, Grecja, Hiszpania, Holandia, Islandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Słowenia, Turcja);
 - 3) 400 euro / 1 miesiąc - do państw trzeciej grupy (Bułgaria, Estonia, FYROM (była republika Jugosławii Macedonia), Litwa, Łotwa, Malta, Rumunia, Słowacja, Węgry).
13. Stypendium na praktykę Erasmus+ wypłacane jest w dwóch ratach:
 - 1) Pierwsza rata (80% przyznanego stypendium) wypłacana jest po podpisaniu umowy finansowej przed datą wyjazdu studenta na praktykę, wskazaną w formularzu danych bankowych. Wyjątek stanowią stypendia na praktykę wakacyjną 2016 roku, przyznane w ramach rekrutacji na przełomie kwietnia i maja 2016 roku. Stypendia te wypłacane są w miesiącach sierpień /wrzesień 2016 roku;
 - 2) Druga rata (20% przyznanego stypendium) wypłacana jest w terminie do 45 dni kalendarzowych po dokonaniu rozliczenia mobilności (zob. §4 ust. 12 i ust. 13 niniejszego dokumentu).
14. W roku akademickim 2016/17 przewidziane jest przyznanie 150 stypendiów na praktyki w ramach programu Erasmus+.
15. Uniwersytet Jagielloński zastrzega sobie prawo wysłania mniejszej liczby studentów, jeżeli budżet przeznaczony na stypendia zostanie wyczerpany.

§3

KWALIFIKACJA KANDYDATÓW I ZASADY PRZYZNAWANIA STYPENDIUM ERASMUS+

1. Nabór kandydatów jest prowadzony przez Dział Międzynarodowej Wymiany Studenckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego.
2. Do podstawowych kryteriów oceny kandydatów ubiegających się o praktykę w ramach programu Erasmus+ należą:
 - 1) Celowość praktyki (oceniana na podstawie informacji zawartych w kwestionariuszu kandydata);
 - 2) Poziom znajomości języka obcego, w którym odbywać się będzie praktyka;
 - 3) Rok studiów w momencie odbywania praktyki;
 - 4) Obowiązek odbycia praktyki zawodowej w ramach aktualnie realizowanego kierunku studiów;
 - 5) Nawiązanie współpracy z instytucją przyjmującą;
 - 6) Poświadczona dodatkowa działalność np. w kołach naukowych, organizacjach studenckich, związana z realizacją konkretnych przedsięwzięć;
3. Dodatkowe kryteria, jakie mogą być stosowane w przypadku uzyskania takiej samej średniej ważonej z kryteriów podstawowych przez więcej niż jednego kandydata:
 - 1) Średnia ocen ważona za dotychczasowy okres studiów;
 - 2) Wynik rozmowy kwalifikacyjnej.
4. DMWS przy ocenie kandydatów zastrzega sobie prawo do stosowania dodatkowych kryteriów kwalifikacyjnych, jeśli liczba kandydatów będzie znacząco przekraczała liczbę planowanych stypendiów (np. pierwszeństwo wyjazdu mogą posiadać studenci pierwszy raz biorący udział w programie, podział przyznawanych miejsc: 80% studenci, 20% absolwenci).
5. Student zainteresowany odbyciem praktyki zagranicznej w ramach programu Erasmus+ składa następujące dokumenty w DMWS w terminach rekrutacji (zob. §3 ust. 6):
 - 1) Wypełniony kwestionariusz kandydata wraz z własnoręcznym podpisem kandydata oraz podpisem koordynatora/pełnomocnika ds. praktyk studenckich i dyrektora/dziekana macierzystej jednostki kandydata - wzór dostępny jest na stronie internetowej DMWS;
 - 2) Życiorys (CV) w języku polskim lub angielskim;
 - 3) Zaświadczenie o średniej ocen ważonej za dotychczasowy okres studiów, wystawione przez sekretariat macierzystej jednostki;
 - 4) Zaświadczenie o znajomości języka w jakim odbywać się będzie praktyka (np. zaświadczenie z JCJ, zaświadczenie o ukończeniu kursu językowego, certyfikat językowy, wpis w indeksie, wydruk z USOSweb zatwierdzony przez sekretariat macierzystej jednostki kandydata) wraz ze wskazaniem poziomu znajomości danego języka. Minimalny poziom znajomości języka praktyki to B1;
 - 5) Internship Confirmation, czyli potwierdzenie przyjęcia na praktykę, wystawione przez instytucję przyjmującą (opcjonalnie);
 - 6) Zaświadczenie o dodatkowej działalności studenckiej (działalność w kołach naukowych itp., udział w konferencjach, szkoleniach, szkołach letnich) oraz wolontariackiej (opcjonalnie);
 - 7) Kandydat zobowiązany jest również do wypełnienia online formularza zgłoszeniowego, znajdującego się na stronie internetowej DMWS w podanych poniżej terminach rekrutacji.
6. Kwalifikacja kandydatów na praktyki Erasmus+ w roku akademickim 2016/2017 zostanie przeprowadzona w czterech terminach:
 - 1) Pierwszy termin - rekrutacja na praktyki, które rozpoczną się między 1 lipca 2016 r. a 31 stycznia 2017 r.:
 - a) Rejestracja online i składanie dokumentów między 18 kwietnia 2016 r. a 20 maja 2016 r.
 - b) Ogłoszenie wyników rekrutacji do dnia 3 czerwca 2016 r.

- 2) Drugi termin - rekrutacja na praktyki, które rozpoczną się między 1 lutego 2017 r. a 15 września 2017 r.:
 - a) Rejestracja online i składanie dokumentów między 7 listopada 2016 r. a 2 grudnia 2016 r.
 - b) Ogłoszenie wyników rekrutacji do dnia 16 grudnia 2016 r.
7. Gdy w podanych wyżej terminach nie zostanie wyczerpany limit miejsc, DMWS może ogłosić dodatkową rekrutację.
8. Procedura kwalifikacyjna:
 - 1) Komisja Kwalifikacyjna sprawdza dopełnienie przez kandydatów kryteriów formalnych. Po spełnieniu warunków formalnych kandydatury zostaną ocenione według kryteriów wymienionych w §3 ust. 2, na podstawie dokumentów przedstawionych w §3 ust. 5, zgodnie z wytycznymi zamieszczonymi w załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu;
 - 2) Proces rekrutacji zostanie podsumowany na listach rankingowych;
 - 3) W przypadku uzyskania przez więcej niż jednego kandydata tej samej liczby punktów rankingowych o przyznaniu stypendium Erasmus+ decydować będzie średnia ocen ważona za dotychczasowy okres studiów lub rozmowa kwalifikacyjna;
 - 4) Stypendium Erasmus+ otrzymają kandydaci, którzy:
 - a) Uzyskają średnią ważoną nie mniejszą niż 2,00;
 - b) Zajmą pierwsze miejsca na liście rankingowej.
 - 5) Kandydaci, którzy zajmą pierwsze miejsca na liście rezerwowej, będą mogli otrzymać stypendium Erasmus+ w przypadku rezygnacji zakwalifikowanych kandydatów lub zwiększenia budżetu programu;
 - 6) Kandydat widniejący na listach rankingowych zostanie jedynie wstępnie zakwalifikowany przez DMWS do programu Erasmus+, dopóki nie podpisze właściwej umowy indywidualnej z Uniwersytetem Jagiellońskim;
9. Każdemu kandydatowi przysługuje prawo do odwołania się od decyzji Komisji Kwalifikacyjnej w formie pisemnej, w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników kwalifikacji przez Komisję.

§4

ORGANIZACJA WYJAZDÓW STUDENTÓW NA PRAKTYKI ZAGRANICZNE

1. Student we własnym zakresie nawiązuje współpracę i negocjuje warunki stażu z wybraną instytucją przyjmującą, której profil jest tożsamy z kierunkiem studiów kandydata.
2. Dokumenty wymagane od instytucji przyjmującej to przygotowane w języku angielskim: potwierdzenie przyjęcia na praktykę (Internship Confirmation) oraz porozumienie o programie praktyki (Learning Agreement for Traineeships). Student zobowiązany jest do dostarczenia powyższych dokumentów co najmniej na 14 dni roboczych przed planowanym wyjazdem na praktykę. Nie przestrzeganie terminu dostarczenia dokumentów skutkować może cofnięciem otrzymanego stypendium.
3. Warunkiem realizacji wyjazdu na praktykę Erasmus+ jest podpisanie umowy oraz złożenie wszystkich wymaganych dokumentów w DMWS przez studenta zakwalifikowanego do programu.
4. Uczestnicy programu Erasmus+ zobowiązują się do przestrzegania postanowień zawartych w umowie, w tym do terminowego dostarczania sprawozdań z realizacji stażu oraz innych wymaganych dokumentów.
5. Obowiązki i prawa stypendysty programu Erasmus+ określa dokument „Karta studenta Erasmus+” (Erasmus+ Student Charter). Będzie on stanowić załącznik do umowy podpisywanej przez Uniwersytet Jagielloński i studenta.
6. Przed wyjazdem na praktykę Erasmus+ student podpisuje następujące dokumenty:
 - 1) „Umowę” pomiędzy studentem a Uniwersytetem Jagiellońskim na realizację wyjazdu w celu odbycia praktyki (*Placement Contract*), która szczegółowo określa warunki odbywania praktyki oraz wypłaty i rozliczenia stypendium;

- 2) „Porozumienie o programie praktyki” (*Learning Agreement for Traineeships*), czyli umowę między studentem, instytucją przyjmującą i Uniwersytetem Jagiellońskim, określającą program i przebieg praktyki.
7. Porozumienie o programie praktyki będzie podstawą uznania i zaliczenia praktyki przez macierzysty wydział. Pełne zrealizowanie uzgodnionego programu praktyki powinno gwarantować jej zaliczenie przez Uniwersytet Jagielloński. Wszystkie zmiany dotyczące „Porozumienia o programie praktyki” wprowadzone przez którąkolwiek ze stron wymagają pisemnego potwierdzenia.
8. Każdy stypendysta programu Erasmus+ jest zobowiązany ubezpieczyć się przed wyjazdem od następstw nieszczęśliwych wypadków, od odpowiedzialności cywilnej oraz uzyskać odpowiednie ubezpieczenie zdrowotne.
9. Student powinien uzyskać od instytucji przyjmującej informację, czy podczas pobytu na praktyce w danej instytucji przyjmującej zobowiązany jest do posiadania ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. W przypadku zaistnienia tego obowiązku student zobowiązany jest powiadomić o tym DMWS oraz wykupić przedmiotowe ubezpieczenie we własnym zakresie.
10. W przypadku rezygnacji ze stażu po podpisaniu umowy lub w przypadku powrotu do kraju przed terminem zakończenia stażu określonym w umowie, student zobowiązany jest do zwrotu całości lub części stypendium przyznanego z programu Erasmus+.
11. Wypłata stypendiów krajowych (socjalne, za wyniki w nauce, inne), do których student nabył prawo przed wyjazdem, będzie kontynuowana w czasie pobytu studenta w instytucji przyjmującej. Po powrocie z zagranicy student ma prawo do ubiegania się o stypendia krajowe na zasadach ogólnych.
12. Do 14 dni po powrocie z praktyki student jest zobowiązany do:
 - 1) Przedstawienia potwierdzenia odbycia praktyki, wystawione przez instytucję przyjmującą, zawierające faktyczną datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki oraz ocenę praktyki;
 - 2) Wypełnienia raportu on-line w formie wymaganej przez Narodową Agencję programu Erasmus+.
13. Student jest zobowiązany do przystąpienia do testu językowego przed rozpoczęciem mobilności i po zakończeniu mobilności w ramach Online Linguistic Support (OLS), co stanowi warunek konieczny do rozliczenia praktyki.
14. W przypadku zrealizowania praktyki Erasmus+ jako praktyki obowiązkowej, która stanowi integralną część programu studiów, zaliczenie praktyki następuje tak samo, jak zaliczenie przedmiotu. W przypadku zrealizowania praktyki Erasmus+ jako praktyki nieobowiązkowej, zostanie ona wpisana do suplementu do dyplomu jako dodatkowe osiągnięcie studenta.

§5

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Szczegółowe oraz bieżące informacje dotyczące organizacji praktyk i stypendium Erasmus+ będą ogłaszane na stronie internetowej DMWS.
2. Wszystkie zasady, z wyjątkiem tych, które odnoszą się do przyznanego stypendium, mają zastosowanie także w przypadku studentów, którzy po spełnieniu wszystkich kryteriów formalnych i jakościowych, realizują praktykę w ramach programu Erasmus+, ale nie otrzymują stypendium programu Erasmus+ (stypendyści z „dofinansowaniem zerowym”).
3. W kwestiach spornych oraz wszystkich kwestiach nie regulowanych przez niniejszy dokument zastosowanie mają przepisy aktualnie obowiązującego Regulaminu Studiów Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Załącznik nr 1 do zasad realizacji programu ERASMUS+ Praktyki na Uniwersytecie Jagiellońskim w roku akademickim 2016/2017

Kryteria oceny kandydatów ubiegających się o praktykę w ramach programu ERASMUS+ w roku akademickim 2016/2017

Lp.	Kryterium	Ilość punktów	Waga
Podstawowe kryteria			
1.	Celowość stażu	0 - 4 pkt. Oceniana na podstawie informacji zawartych w kwestionariuszu kandydata. Należy wyjaśnić w jaki sposób praktyka powiązana jest z kierunkiem studiów kandydata, a także w jaki sposób wpłynie na jego dalszą karierę zawodową (nabycie kompetencji).	2,0
2.	Poziom znajomości języka obcego, w którym odbywać się będzie praktyka	0 – 4 pkt. Liczba punktów zależy od rodzaju przedłożonego certyfikatu. Uznawane są: a) certyfikaty potwierdzające zdanie jednego z międzynarodowych egzaminów językowych, egzaminu maturalnego, egzaminu przeprowadzonego przez Jagiellońskie Centrum Językowe; b) certyfikaty ukończenia kursu z języka obcego poświadczające znajomość języka na poziomie odpowiadającym konkretnym poziomom znajomości języków nowożytnych według systemu wytycznych Rady Europy CEFR. 0 pkt. - certyfikat odpowiadający poziomowi A1 i A2 CEFR 1 pkt. - certyfikat odpowiadający poziomowi B1 CEFR 2 pkt. - certyfikat odpowiadający poziomowi B2 CEFR 3 pkt. - certyfikat odpowiadający poziomowi C1 CEFR 4 pkt. - certyfikat odpowiadający poziomowi C2 CEFR W razie braku ww. certyfikatów student może przedłożyć zaświadczenie o zdaniu minimum jednego egzaminu w języku obcym w trakcie pobytu na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ Studia/ LLP Erasmus Studia lub innego programu stypendialnego, za które otrzymuje 1 punkt.	0,5
3.	Rok studiów w momencie odbywania praktyki	0 – 4 pkt. 0 pkt. - 1 rok jedn. studiów magisterskich / I stopnia 1 pkt. - 2 rok jedn. studiów magisterskich / I stopnia	1,0

		2 pkt. - 3 rok jedn. studiów magisterskich / I stopnia 3 pkt. - 4 rok jedn. studiów magister. / 1 rok II stopnia 4 pkt. - 5 rok jedn. studiów magister. / 2 rok II stopnia oraz studia III stopnia (doktoranckie)	
4.	Obowiązek odbycia praktyki zawodowej w ramach aktualnie realizowanego kierunku studiów	0 – 1 pkt. 0 pkt. - brak oświadczenia 1 pkt. - złożone oświadczenie o planowanej realizacji praktyki Erasmus+ jako praktyki obowiązkowej w ramach aktualnie realizowanego kierunku studiów, podpisane przez koordynatora/pełnomocnika ds. praktyk studenckich	0,5
5.	Nawiązanie współpracy z instytucją przyjmującą	0 – 1 pkt. 0 pkt. – brak Internship Confirmation 1 pkt. – złożone Internship Confirmation	1,0
6.	Poświadczona dodatkowa działalność np. w kołach naukowych i organizacjach studenckich, związana z realizacją konkretnych przedsięwzięć	0 - 5 pkt. Punktacja zależy od czasu trwania oraz formy aktywności i osiągnięć. 0 pkt. – brak zaświadczeń/potwierdzeń 0,5 pkt. – jednorazowy udział w danym wydarzeniu lub współpraca z daną organizacją/instytucją trwająca do 12 miesięcy 1 pkt. – współpraca z daną organizacją/instytucją trwająca dłużej niż 12 miesięcy	1,0
Dodatkowe kryteria stosowane w przypadku uzyskania takiej samej średniej ważonej z kryteriów podstawowych przez więcej niż jednego kandydata			
1.	Średnia ocen ważona za dotychczasowy okres studiów potwierdzona przez dziekanat/instytut	0 - 5 pkt. Ilość punktów równa jest uzyskanej średniej.	1,0
2.	Wynik rozmowy kwalifikacyjnej	0 - 5 pkt.	1,0

Średnią ważoną dla wszystkich kryteriów oblicza się jako średnią z wagami określonymi przez wartości podane w kolumnie „Waga”.

Średnią ważoną oblicza się w następujący sposób:

- ocenę z każdego kryterium wchodzącego w skład podstawy obliczenia średniej wyrażoną liczbowo, mnoży się przez przypisaną mu liczbę punktów w kolumnie „Waga”;
- uzyskane wyniki mnożenia dodaje się;
- sumę określoną w pkt. b dzieli się przez sumę wag ze wszystkich kryteriów stanowiących podstawę ustalenia średniej;
- wynik zaokrągla się do dwóch miejsc po przecinku.